

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

483. A quibus pendendæ decimæ, seu quæ personæ ad decimas obligentur debito personali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

Felin. in c. nemo. de consecrat. d. 1. n. 3. interveniente saltem diuturnitate temporis, puta 10. annorum. Barbof. loc. cit. citans Boerium decis. 34. num. 2. Secus est, dum talis capella, ut fieri saepe solet, erigitur cum quadam transactione inter eam & Ecclesiam antiquam, non constituendo in ea Vicarium, sed mercenarium deputandum per parochum ecclesiae antiquae; pertinent enim tunc decimae ad ecclesiam matricem ejusque Rectorem, qui dein ex iis justum stipendium capellano vel cooperatori suo praebere cogitur. Laym. loc. cit. n. 4. Barbof. cit. n. 16.

2. Nihilominus decimas pertinentes ad Ecclesiam matricem non transire ipso jure in Ecclesiam parochialem noviter erectam, sed remanere apud matricem, nisi facta praedicta dismembratione per Episcopum, is illas novo parochio ad praescriptum Concilii Tridentini sess. 21. c. 4. assignavit, censuisse sacram Cong. Concil. sub die 11. Martii 1617. testatur Barbof. loc. cit. n. 19. Lott. loc. cit. n. 109. Quod si vero Ecclesia matrix (quae de cetero de jure communi fundata est quo ad decimas praedictas suae parochiae, ut Gl. in c. cum contingat. Rebuff. q. 6. num. 12. Suar. de relig. to. 1. l. 1. c. 28. apud Barbof. num. 17. quin & cui pro titulo justo contra filialem alias servire potest, quod potuerit sibi decimas reservasse ab initio in signum matricitatis. Lott. loc. cit. num. 107. juxta decis. Rotae in Mediolan. decimarum de Varisio 12. Jun. 1618. coram Provano. nullaque sit juris resistentia, ut nova seu filiali Ecclesia aliunde sufficienter provisae; matrix jura parochialia pro sua dignitatis conservatione retineat, adeoque etiam haec plerumque sit quaestio facti potius quam juris, non habens certam regulam. C. de Luc. in sum. de decim. num. 16.) consenserit assignari limitem & fundationem novae parochiae, censetur remisisse jus decimandi; uti & alia jura parochialia, quo ad illam portionem limitum assignatorum novae Ecclesiae. Barbof. num. 18. citans Rebuff. num. 20. Monet. c. 7. num. 30. Rotam decis. 313. num. 6. p. 2. recentiss. etiam in nova erectione id minime cautum. Gratian. discep. for. to. 2. c. 458. num. 14. apud Barbof. num. 19. ita ut in hoc casu Ecclesia noviter erecta intentionem fundatam super decimis habeat contra matricem. Barb. n. 9. citans Abb. in c. cum contingat. n. 8. & in c. ad audientiam. de Eccl. adif. n. 14. Paris. conf. 73. n. 3. Menoch. conf. 39. n. 20. &c. pluresq; Rotae decis. in quarum una, nempe Mediolan. decimar. s. Julian. 16. Jan. 1615. coram Pamphil. vult hoc procedere, ubi dismembratio facta est simpliciter, non autem, quando facta est cum clausula: sine praesudicio alterius.

Quaestio 482. Cui Ecclesiae parochiali pendenda sint decimae?

Respondeo: ibi solvenda decimae personales jure communi, ubi quis habet domicilium, & Sacramenta percipere debet, vide de hoc dicta supra. q. 471. per totam.

Quaestio 483. A quibus pendenda decimae, seu quae persona ad decimas solvendas obligentur debito personali?

1. Respondeo primo: pro explicatione terminorum, supponendo cum Laym. cit. l. 4. tit. 6. P. Leuren, Forti Benef. Tom. 1.

c. 3. ad initium. Suar. to. 1. de relig. tr. 2. l. 1. c. 17. num. 8. apud Pirh. nu. 33. duobus modis posse aliquem ad hoc obligari. Primo per se & directe, seu ratione personae, ita ut obligatio haec immediate oriatur ex conditione ipsiusmet personae, nimirum ex illius subjectione, qua ea in spiritualibus; seu quo ad percipienda divina subiecta est alicui, & ex inde in res & fructus rerum talis personae deriveatur. Unde haec dicitur obligatio personalis seu debitum personale. Secundo per accidens & indirecte, seu ratione rei tantum, quia nimirum persona per se seu ratione sui alioquin non obligata ad decimas possidet rem frugiferam, aut ejus fructus percipit, quibus incumbit onus decimarum; unde & haec dicitur obligatio realis, seu debitum reale. hoc supposito

2. Respondeo secundo in genere: omnes & sola ista persona obligantur ad praestationem decimarum per se, & debito proprie personali; quae ad recipienda spiritualia & divina subjiuntur Ecclesiae alicui, aut proprio sacerdoti, cujus spirituali ministerio & cura egent, cum decimae dictae cura & ministerii sint stipendium. Barbof. de off. paroch. c. 28. §. 3. num. 1. Laym. & Pirh. l. cit. ex D. Thom. loc. cit. juxta c. ex transmissa. de decim. hinc

3. Respondeo tertio: in specie non teneri hoc debito, Primo Judaeos, aliosque infideles (aut etiam, ut addit Castrop. de decim. p. 10. nu. 1. catechumenos) non baptizatos; cum quo ad personas suas Ecclesiae legibus (qualis est illa de decimis solvendis) non subjiuntur; adeoque sacerdotes vel ministros Ecclesiae nullos habeant, a quibus divina percipiant, aut sacrificium pro illis offeratur, quod est fundamentum seu causa dictae obligationis solvendi decimas. Gl. in c. de terris h. i. v. persolvendus. Pirh. ad tit. de decim. n. 37. citans Azor. p. 1. l. 7. c. 24. q. 3. Suar. loc. cit. n. 16. nu. 3. Laym. loc. cit. citans Sotum contra Abb. in c. de terris. n. 6. cum communi. Licet autem Ecclesia possit istiusmodi infideles cogere, ut ministros necessarios ad docendam fidem & conferendum baptismum audent, cum sicut ex jure naturae & divino tenentur audire veritatem & fidem veram recipere, ita eodem jure teneantur sustentare ministros ad hoc necessarios; nunquam tamen hac potestate sua utitur Ecclesia, sed gratis remittit, a solis baptizatis exigens dictorum ministrorum sustentationem. Castrop. loc. cit. ex Suar. c. 16. num. 12. Sed neque ex eo, quod Ecclesia non desit cura de iis in conferendo baptismo aliisque Sacramentis, adeoque pertinacia illorum non sit imputanda Ecclesiae; ut ea sic per eam defraudetur suis decimis. Nam est, ut dictum, teneantur recipere fidem infideles; donec tamen illam profiteantur, non tenentur nostris legibus, neque nostris Praelatis obedire; quando praecipuum in illos directe dirigitur Barbof. loc. cit. num. 5. ex Soto l. 4. de just. q. 4. a. 2. Possent tamen etiam Judaeos per accidens & indirecte cogi, pro ut in quibusdam locis fit, ut in defectum personalium decimarum & oblationum, quos alioquin ministris Ecclesiae penderent fideles inhabitantes aedes, quas modo incolunt Judaei, ad faciendam compensationem aliquam damni hujus illati, seu cessantis interesse; improbable non esse ait Pirh. num. 38. argumento c. de terris. & c. quanto. de usuris, citans Abbat. in c. de terris. n. 6. & Gl. in c. tua, de decim. v. praetextu.

4. Secundò Papa, cum is non habeat in terris pastorem, nemo autem per se obligetur ad decimas nisi ordinario pastori suo, cui in spiritualibus subicitur. Laym. *loc. cit. coroll. 2.* citans Suar. *c. 17. n. 8.* & Abulen. *in c. 23. Matr. q. 193.* contra Rebuff. *de decim. q. 5. n. 26.*

5. Tertiò pauperes, non solum extremà necessitate, in qua omnia sunt communia, sed etiam gravi paupertate pressi, ita ut solutis decimis non habeant necessaria ad se suosque congruè alendos (sed, ut Castrop. *n. 2.* debeant postmodum mendicatio illas, nempe decimas, postulare) probaliter non tenentur ad eas solvendas, usque dum ad meliorem statum redeant. Castrop. *ibid.* Laym. *n. 6.* Pirh. *n. 46.* citans Suar. *c. 16. n. 16.* contra Abb. *in c. cum homines. n. 5.* Rebuff. *n. 34.* Canif. *de decim. c. 5.* qui solam necessitatem extremam excipiunt. Non enim est credibile hoc præceptum Ecclesiæ cum tanto rigore obligare, & Ecclesiam velle tanto cum rigore à fidelibus exigere decimas, præcipuè, cum antiquo jure pars decimarum & fructuum Ecclesiasticorum applicata sit pauperibus, & adhuc hodie Clerici teneantur illis ex suis redditibus subvenire, adeoque agrè ferre non possint parochi, si, quod iis à se tribuendum, ipsi retineant. Ad hæc, loquendo generaliter, solutio debuit differri possit, dum debitor ipse aut ejus familia est in gravi necessitate. Laym. & Castrop. *loc. cit.* qui posterior etiam tenet, in gravi necessitate non secus ac in extrema omnia esse communia; quin & non solum differri solutionem posse, sed & debitum extinguere, si durante necessitate dives tenetur facere eleemosynam, adeoque egenum uti jure suo proprio, dum rem ipsam consumit. Idem extendit Pirh. *n. 42.* ad moniales aliisque regulares, quorum redditus adeo tenues, ut de iis sustentari nequeant, sed in hunc finem mendicare debeant (intellige, si vi statuti aliàs mendicare non soleant) juxta *Extray. declarationes, h. t.* quamvis dicat, ibi sermonem esse de decima Papali imposta personis Ecclesiasticis. Secus tamen est de pressis communi paupertate, ita ut licet tenues habeant redditus, solutis tamen decimis, sufficientes ad necessariam sui suorumque sustentationem; eò quòd, licet decimæ aliique redditus Ecclesiastici, si sint superflui, in pauperes aliosve pios usus sint erogandi, distributio tamen ista relicta sit ipsis Clericis; adeoque dicti pauperes sua prius obligationi satisfacere debent, cum speciale aliquod jus non habeant ad superfluos redditus Ecclesiasticos. Laym. *n. 5.* Pirh. *n. 45.* v. Th. & Suar. *ll. cit.*

6. Quartò Episcopi & parochi non tenentur ex debito personali solvere decimas, spectato jure communi Ecclesiastico. Castrop. *n. 6.* Pirh. *num. 40.* Laym. *n. 1. coroll. 3.* citans D. Th. & Suar. eò quòd talis obligatio neq; ex jure Canonico, neque ex consuetudine ostendi possit, decimæque hoc debito non debeantur nisi ordinario parochi vel proprio sacerdoti, à quo quis recipit Sacramenta & spiritualia, quique ad ea ministranda tenentur ex officio, qualis non est respectu episcopi vel parochi. Pirh. *cit. n. 40.* Et licet parochi subjecti sint episcopo tanquam parochi parochorum, à quo dirigantur, adeoque ex hoc adsit sufficiens fundamentum solvendi decimas Episcopo, jus tamen iis istam obligationem non imposuit. unde nec Episcopi talibus decimas similiaque tributa imponere possunt parochis. Laym. Pirh. Castrop. *ll. cit.*

7. Respondeo tertiò: è contra tenentur hoc debito, primò hæretici, cum, utpote baptizati, Eccle-

siæ subjiciantur, adeoque teneantur hoc illius præcepto, & ab ejus obligatione non eximantur ob contumaciam suam, ne ex iniquitate sua commodum recipiant. Et licet de facto spiritualia à ministris Ecclesiæ non recipiant, ad hoc tamen teneantur. Pirh. *n. 36.* citans Abb. *in c. de terris. h. t. in fine.* Suar. *c. 16. n. 3.*

8. Secundò Clerici non curati obligantur per se & debito personali ad solvendas decimas; Clerici enim, qui parochi non sunt, tenentur recognoscere pastorem proprium, & ab eo Sacramenta recipere, & hic ea illis ex officio ministrare, adeoque non minus sunt illius parochiani quam laici, quæ est ratio, ob quam laici tenentur solvere decimas. Castrop. *nu. 3.* Laym. *n. 2.* Pirh. *n. 41.* & apud illos Suar. *l. c. c. 17. n. 21.* Covar. *l. c. c. 17. n. 8.* & c. juxta *c. 2. de decim.* ubi dicitur: *illi profecto Clerici, qui à Clericis spiritualium ministeriorum labores accipiunt, decimas eis debent.* Hoc ipsum autè intelligitur non tã de decimis merè personalibus, utpote quæ hodie per consuetudinem ferè communem abrogata, ne quidem à laicis penduntur, quàm de prædialibus. Pirh. *n. 42.* Laym. *loc. cit.* non quidem solvendis ex prædiis & redditibus, seu fructibus Ecclesiasticis, quos possident, & percipiunt titulo merè spirituali. v. g. beneficiorum suorum Ecclesiasticorum, aut quæ lucrantur actione spirituali, seu ut Clerici sunt; voluit siquidem Ecclesia hos redditus illis sine diminutione obvenire; cumque ea ceaseantur stipendium laboris seu operis spiritualis, censetur ea integrè, & libera ab omni onere Ecclesiastico accipere. Et de his intelligendum est *c. novum. de decim.* ubi dicitur: *novum (hoc est insolitum & non ferendum) genus exactiois esse, ut Clerici à Clericis decimas exigant.* & illud vulgare dictum: Clericus Clericum non decimat: AA. iidem (quamvis id limitet Pirh. *nu. 42. & 43.* ad bona seu prædia, ex quibus fructus ratione suorum beneficiorum percipiunt, si ea sita sunt intra eandem seu parochiam dictorum beneficiatorum seu Clericorum propriam: eò quòd, cum Abb. *in c. 2. de decim. n. 6.* Suar. *cit. c. 17. n. 70.* Covar. *l. c. n. 8.* & c. contra D. Th. veriorum de jure censet sententiam, quòd Ecclesia habens prædia in aliena parochia, debeat alteri Ecclesiæ inde solvere decimas. Verum tunc saltem illi Clerici de fructibus beneficiorum suorum non tenebuntur adhuc dictæ parochiæ solvere decimas ex debito personali sed real) sed ex fructibus prædiorum sæcularium ac patrimonialium, quæ possident jure hæreditatis, emptionis, aut quovis alio titulo sæculari. Quin & spectato jure communi (cui tamen, ut dictum aliquoties, consuetudine ferè ubique derogatum) tales Clerici obligantur per se & debito personali solvere decimas personales ex lucris ac redditibus temporali titulo acquisitis; quia respectu horum bonorum seu reddituum ac lucrorum temporalium per accidens est, quod talis persona sit Clericus & beneficiatus, adeoque percipit ea, non ut Clericus, sed ut civis. Barb. *cit. 6. 3. n. 20. & 21.* Pirh. *num. 42.* ceterique AA. citati. Et de horum bonorum decimis intelligenda est altera *cit. c. novum.* pars juxta probabiliorum ejus interpretationem apud Barbof. *in collection. ibid. n. 2.* Pirh. *n. 41.*

9. Tertiò idem dicendum de religiosis, spectato nimirum jure communi antiquo, & seclusis privilegiis, & contrariâ consuetudine, argumento *c. ex multiplici. c. commissum. c. ex parte. h. t.* Laym. *n. 4.* Pirh. *n. 44.* Suar. *loc. cit. n. 25.* quia etiam hujusmodi personæ, nisi privilegio vel consuetudine eximantur, subjectæ sunt parochiis, Laym. *loc. cit.*

10. Denique quo ad laicos, etiam supremos Principes ac Reges dubium non est, eos hoc debito personali obligatos esse solvere decimas, præscindendo pariter à privilegio, Barb. *cit.* §. 3. n. 2.

Quæstio 484. Quenam persone obligantur debito tantum reali ad solvendas decimas?

Respondeo: omnes omnino, cujuscunque ordinis, religionis, status & dignitatis fuerint, nisi vel præscriptione, consuetudine, vel Pontificiâ dispensatione seu privilegio eximantur. S. Thom. *cit.* a. 4. Abb. *in c. quanto de Judæis*, n. 4. Laym. n. 5. cum communi DD. *in c. de terris*, postquam enim dioceses in parochias divisæ, prædia intra quamlibet parochiam sita obligationem acquisiverunt inferendæ decimæ partis fructuum eorundem prædiorum Ecclesiæ, intra cujus fines prædia sita sunt, eamque obligationem secum ad quemcunque possessorem deferunt, quia res transit cum suo onere. Laym. *loc. cit.*

2. Sic itaque in specie tenentur hoc debito reali, primò Papa ipse, nimirum ratione bonorum patrimonialium, vel alio titulo non spiritali propriorum, quæ jam antea erant obnoxia decimis. Licet enim sit supremus decimarum & jurium illorum dispensator, non tamen est absolutus dominus; & hinc non potest de illis pro arbitrio suo disponere. Pirh. n. 39. citans Suar. c. 17. n. 10. cum communi.

3. Secundo episcopi & parochi (intellige juxta dicta ex bonis titulo seculari acquisitis; nam quæ episcopo vel parochi specialiter applicata sunt ad ejus sustentationem ratione ministerii & officii, quod fidelibus exhibent, decimis obnoxia non sunt) siquidem jus Ecclesiæ, quod habet in iis bonis sibi obnoxii in ratione decimabilium lædi non debet, eò quòd ad temporale dominium Episcopi vel parochi ea prædia deveniant, Pirh. n. 40. Fagund. *ad præc.* §. 1. c. 7, num. 8. Suar. c. 17. num. 16. Castrop. num. 6. juxta c. si quis laicus vel Clericus, 16. q. 1. ubi dicitur: si quis laicus, vel Clericus, vel utriusque sexus persona proprietatis sue loca, vel res alibi dare delegaverit, decimativum proventum priori Ecclesiæ abstrahere, nullam habet potestatem; quod si facere tentaverit, talis traditio irrita prorsus dicitur &c. Idem esse respectu bonorum sitorum in aliena parochia, donatorum episcopo vel parochi tanquam persona privata titulo spiritali, dicit Castrop. p. 11. n. 6. ut ait, cum communi. Quin etiam ex fundis & prædiis jam antecederet obnoxii ratione decimarum parochiali Ecclesiæ v. g. S. Petri, in qua sita, dum ea dein non donantur parochi tanquam privata persona, sed obvenerint ipsi Ecclesiæ v. g. S. Joannis titulo foundationis, donationis, legati &c. ac ita fiunt quasi patrimonium illius Ecclesiæ, deberi adhuc à parochi hujus Ecclesiæ S. Joannis debito reali decimas Ecclesiæ S. Petri, docent cum communiore. Laym. *cit.* c. 3. n. 5. & apud illum & Castrop. Rebuff. q. 5. n. 20. Guttier. 99. can. l. 1. c. 21. n. 54. Covar. l. 1. c. 29. n. 8. Abb. *in c. 2. de decim.* Nihilominus contrarium, nempe ex prædiis donatis Ecclesiæ in sustentationem ministrorum illius non esse obligationem solvendi decimas alteri Ecclesiæ, in qua sita sunt, esse probabile & placere sibi, ait Castrop. *cit.* n. 6. in fine. citans pro hoc D. Tho. *cit.* a. 4. ad l. Suar. *cit.* c. 17. nu. 29. & 31. Cajet. Soc. Aragon. Et licet centeat citatum supra canonem si quis laicus: nec esse Pontificis alicujus

P. Leuren. Fori Benef. Pars 1.

aut Concilii generalis approbati; hanc tamen tanquam exceptionem ab ista regula generali locum habere, nisi fortè in casu, quo grave detrimentum per hoc sequeretur Ecclesiæ isti, in qua sita prædia; tunc autem debere episcopum impedire, ne decimæ tollerentur, ac ita sentire AA. à se citatos, favet quoque huic sententiæ Pirh. n. 43.

4. Tertio religiosi tam exempti quàm non exempti ex terris & possessionibus suis acquisitis & acquirendis decimas illis Ecclesiis solvere debent, quibus eadem terræ & possessiones, priusquam ad illos pervenirent, fuerunt decimales, nisi super hoc speciali jure v. g. præscriptione vel privilegio sint muniti. Sic expressè c. statuto, de decim. in 6. Pirh. nu. 44. citans Suar. c. 17. n. 25. Lessi. c. 39. n. 23. &c.

5. Quarto Judæi (idem est de Paganis, Turcis &c. ut Azor. p. 1. l. 7. c. 24. q. 1. Barbof. de off. paroch. c. 28. §. 2. n. 2. 4. & alii apud illum) obligati sunt hoc debito reali, & cogi possunt ac debent ad solvendas decimas prædiales, (non quidem quatenus formaliter sunt decimæ, sed pro ut onus sunt annexum ipsi rei. Suar. c. 16. n. 6. apud Pirh. num. 37. contra Abb. *in c. de terris*, num. 5. & Oldr. *conf.* 91. apud Barb. *lo. cit.*) ministris Ecclesiæ ex iis fundis seu prædiis, quæ decimis fuerunt obnoxia, antequam ad eorum manus pervenirent. c. de terris. h. t. c. quanto. de usuris. Barb. Pirh. *ll. cit.* cum communi. qui tamen n. 38. notat, non posse Judæos cogi præcisè ad solvendas has decimas, sed alternativè vel ad illas solvendas, vel ad prædia relinquenda, ut haberetur *cit.* c. de terris; cum gravatus onere reali possit se liberare à debito, relinquendo rem oneratam. Sed & absolute non tenentur Judæi alique infideles solvere has decimas ex fundis ac prædiis, quæ nunquam autè fuerunt possessa à Christianis, utpote in quibus nullum unquam jus quæsitum Ecclesiæ, argumento, c. de terris. & c. quanto. Pirh. n. 38. citans Suar. *ubi ante.* & Barbof. *in collectione ad c. de terris*, num. 2. Sed neque ad id tenentur jure divino naturali; nam licet omnes homines teneantur hoc jure Deum agnoscere & colere ut Deum; non tamen tenentur vi hujus juris ad hoc per oblationem decimarum. jus verò divinum, quo ad hoc obligantur Judæi, abolutum sit per legem Evangelicam. Pirh. *lo. cit.* Suar. c. 16. n. 11. Barbof. num. 4. Ac denique licet infideles injusto bello occupantes terras Christianorum, si ex ad Ecclesiam revertantur, de rigore juris obligantur satisfacere, etiam pro decimis præteritis, quas non solverunt, quia Ecclesia nunquam fuit privata jure acquisito ad illas; neque ab infidelibus præscribi contra hoc jus potuit: Ecclesia tamen id exigere non solet, cum onus sit intolerabile, & magnum fidei impedimentum; ad quod etiam moraliter infideles obligari non possunt, Pirh. *loc. cit.* ex Suar. n. 9.

Quæstio 485. Specialiter circa dominum seu locatorem prædii, & circa colonum seu conductorem, quis eorum solvere debeat decimas?

Respondeo: si dominus conduxit solam operam coloni pro sola pensione pecuniaria, ita ut fructus omnes pertineant ad dominum, hic integras decimas, & non deductâ prius pensione, quam dat colono, solvere tenetur. c. non est. & c. cum non sit. de decim. Si colonus ipse conduxit prædium pro pensione pecuniaria seu fructuaria pendenda domino, colonus debet integras decimas sol-

S 3

vere